

Hietamaan EU-uimaranta uimavesiprofiili

SISÄLLYS

1 YHTEYSTIEDOT

- 1.1 Uimarannan omistaja ja yhteystiedot
- 1.2 Uimarannan päävastuullinen hoitaja ja yhteystiedot
- 1.3 Uimarantaa valvova viranomainen ja yhteystiedot
- 1.4 Näytteet tutkiva laboratorio ja yhteystiedot
- 1.5 Vesi- ja viemärilaitos ja yhteystiedot

2 MAANTIETEELLINEN SIJAINTI

- 2.1 Uimarannan nimi
- 2.2 Uimarannan lyhyt nimi
- 2.3 Uimarannan ID-tunnus
- 2.4 Osoitetiedot
- 2.5 Koordinaatit
- 2.6 Kartta Hietamaan uimarannan sijainnista
- 2.7 Valokuvia Hietamaan uimarannalta

3 UIMARANNAN KUVAUS

- 3.1 Vesityyppi
- 3.2 Rantatyyppi
- 3.3 Rantavyöhykkeen ja lähiympäristön kuvaus
- 3.4 Veden syvyyden vaihtelut
- 3.5 Uimarannan pohjan laatu
- 3.6 Uimarannan varustelutaso
- 3.7 Uimareiden määrä (arvio)
- 3.8 Uimavalvonta

4 SIJAINTIVESISISTÖ

- 4.1 Vesistötyyppi
- 4.2 Vesistöalue
- 4.3 Vesienhoitoalue
- 4.4 Pintaveden ominaisuudet
- 4.5 Pintaveden laadun tila

5 UIMAVEDEN LAATU

- 5.1 Uimaveden laadun seurantakohdan sijainti
- 5.2 Uimakausi ja näytteenottotiheys
- 5.3 Uimaveden aistinvarainen laatu
- 5.4 Uimaveden mikrobiologinen laatu
- 5.5 Edellisten uimakausien tulokset
- 5.6 Edellisten uimakausien uimaveden laatuluokat
- 5.7 Edellisten uimakausien aikana tehdyt havainnot ja toteutetut hallintatoimenpiteet
- 5.8 Sinilevien esiintyminen
- 5.9 Sinilevien esiintymisen havainnot edeltävinä uimakausina ja toteutetut hallintatoimenpiteet
- 5.10 Arvio olosuhteista sinilevien esiintymiseen
- 5.11 Levänäytteiden lajistotutkimukset
- 5.12 Levänäytteiden toksinutkimukset
- 5.13 Makrolevien ja/tai kasviplanktonin haitallisen lisääntymisen todennäköisyys
- 5.14 Sääilmiöiden vaikutukset uimaveden laatuun

6 KUORMITUSLÄHTEET JA MERKITYKSEN ARVIOINTI

- 6.1 Jätevesiverkostot
- 6.2 Hulevesijärjestelmät
- 6.3 Uimavedeen vaikuttavat muut pintavedet
- 6.4 Maatalous
- 6.5 Teollisuus
- 6.6 Satamat, vene-, maantie- ja raideliikenne
- 6.7 Eläimet, vesilinnut

7 LYHYTKESTOISET SAASTUMISTILANTEET

- 7.1 Arviot odotettavissa olevan lyhytkestoisen saastumisen luonteesta, syistä, esiintymistiheydestä ja kestosta
- 7.2 Lyhytkestoisen saastumisen aikana toteutetut hallintatoimenpiteet ja aikataulu syiden poistamiseksi
- 7.3 Toimenpiteistä vastaavat viranomaiset ja yhteystiedot

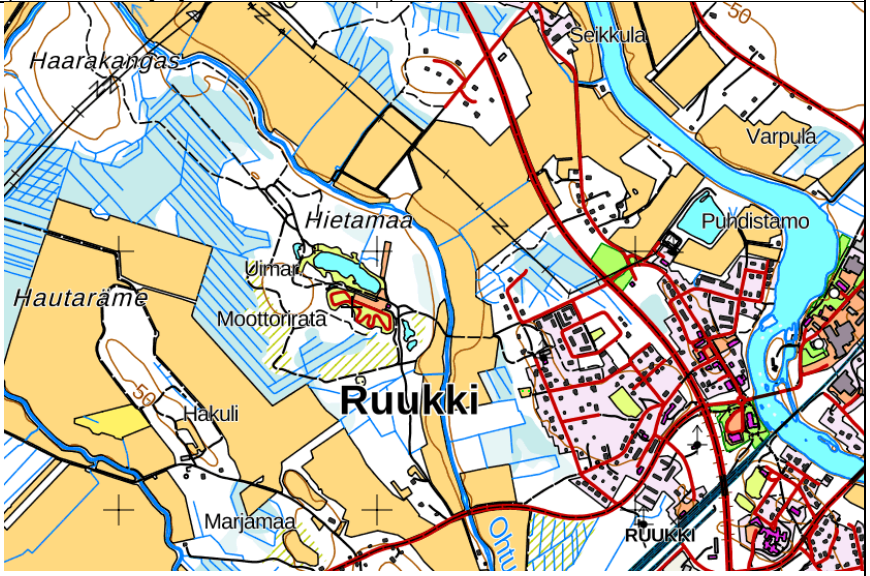
8. UIMAVESIPROFIILIN LAATIMISEN AJANKOHTA JA TARKISTAMISEN AJANKOHTA

- 8.1 Uimavesiprofiilin laatimisen ajankohta
- 8.2 Uimavesiprofiilin tarkistamisen ajankohta

1 YHTEYSTIEDOT

1.1 Uimarannan omistaja ja yhteystiedot	Siikajoen kunta
1.2 Uimarannan päävastuullinen hoitaja ja yhteystiedot	Jyrki Raatikainen, puistotyönjohtaja puh. 040 3156 492 jyrki.raatikainen@siikajoki.fi
1.3 Uimarantaa valvova viranomainen ja yhteystiedot	Kalajoen kaupunki, ympäristöterveydenhuolto Raahen toimipiste Rantakatu 4 92100 Raahе ymparistoterveydenhuolto@kalajoki.fi
1.4 Näytteet tutkiva laboratorio ja yhteystiedot	ScanLab Oy Tutkijantie 4 F 90590 Oulu
1.5 Vesi- ja viemärlaitos ja yhteystiedot	Paavolan Vesi Oy Kyyräntie 33 92400 Ruukki

2 MAANTIETEELLINEN SIJAINTI

2.1 Uimarannan nimi	Hietamaan uimaranta
2.2 Uimarannan lyhyt nimi	Hietamaa
2.3 Uimarannan ID-tunnus	FI151708001
2.4 Osoitetiedot	Hietamaantie 95, 92400 Ruukki
2.5 Koordinaatit	25 0687 (longitude), 64 6689 (latitude) (koordinaattijärjestelmä: WGS84)
2.6 Kartta Hietamaan uimarannan sijainnista	

2.7 Valokuvia Hietamaan uimarannalta

Kuva. Kalajoen kaupunki, ympäristöterveydenhuolto

Kuvat. Jyrki Raatikainen

3 UIMARANNAN KUVAUS

3.1 Vesityyppi	Pohjavesilampi
3.2 Rantatyyppi	Hietamaan uimaranta sijaitsee hiekanoton seurauksena syntyneessä hiekkamontussa, johon on muodostunut pohjavesiesiintymä. Lampea on muotoiltu 1990-luvun puolivälissä ja 2000-luvun alussa.
3.3 Rantavyöhykkeen ja lähiympäristön kuvaus	Hietamaan hiekkamonttu on noin 300 metriä pitkä ja 50 metriä leveä. Varsinainen uimaranta-alue on hiekkamontun etelä- ja itäpuolella, mutta myös pohjoispuolella on hiekkarantaa. Uimarannan lähiympäristö on pääasiassa havupuuvaltaista metsäaluetta ja lisäksi hiekkamontun eteläpuolella sijaitsee Ruukin karting-rata.
3.4 Veden syvyyden vaihtelut	Hiekkamontun rannat ovat loivia ja yleinen syvyys lammen keskellä on noin 2 metriä.
3.5 Uimarannan pohjan laatu	Uintialueen pohja on hiekkaa.
3.6 Uimarannan varustelutaso	Rannan varustelutaso ja palvelut: <ul style="list-style-type: none"> • Pukukopit (4 kpl) • Kaksi kuivakäymälää, joista toinen esteetön • Pelastusrenkaat (2 kpl), jotka sijoitettu uimalaiturin läheisyyteen ja pukukoppien puoleiselle rannalle. • Kesäkioski • Roska-astiat • Tilava parkkialue • Beach volley -alue • Frisbeegolfrata • Kuntoportaat • Kota • Ulkokuntoilualue • Valaistu kuntorata • Ruukin karting-rata • Talvisin myös talviuintimahdollisuus
3.7 Uimareiden määrä (arvio)	Yli 100 uimaria / päivä.
3.8 Uimavalvonta	Uimarannalla ei ole uimavalvontaa.

4 SIJAINIVESISISTÖ

4.1 Vesistötyyppi	Hiekanoton seurauksena syntynyt pohjavesiesiintymä.
4.2 Vesistöalue	Ohtuanojan alaosa 57.091, joka kuuluu Oulujoen-lijoen vesienhoitoalueeseen.
4.3 Vesienhoitoalue	Oulujoen-lijoen vesienhoitoalue Vesienhoitoalueen tunnus: FIVHA4
4.4 Pintaveden ominaisuudet	Näkösyvyys: 2 metriä Sameus: Hietamaan uimaveden sameutta ei ole määritetty. pH: Hietamaan uimavedestä ei ole määritetty viime vuosina pH:ta, aiempien mittausten mukaan veden pH on 6,9-8,6

	<p>Klorofylli-a: Hietamaan uimavedestä ei ole määritetty klorofyllipitoisuutta</p> <p>Kokonaisfosfori: Hietamaan uimavedestä ei ole määritetty kokonaisfosforipitoisuutta</p> <p>Kokonaistyyppi: Hietamaan uimavedestä ei ole määritetty kokonaistyyppipitoisuutta</p> <p>Veden viipymä:</p> <p>Veden korkeus: Hietamaan lähialueen peruskartan mukainen korkeus merenpinnasta korkeusasteikolla N60 on +48,80 metriä. Vedenkorkeuden vaihtelut Hietamaan pohjavesiesiintymässä ovat vähäisiä.</p> <p>Virtaama: Hietamaan virtaamista ei ole saatavilla tietoa. Virtaamat ovat todennäköisesti heikkoja.</p> <p>Valunta: Hietamaan pohjavesiesiintymään tulee valuntaa suoalueilta. Runsaiden sateiden aikana valunta lisääntyy, jolloin on mahdollista, että haitallisia aineita ja mikrobeja kulkeutuu pintavalunnan mukana uimaveteen.</p> <p>Yhteys pohjaveteen ja muihin vesistöihin: Hietamaan vesi on pohjavettä, mutta alue ei ole luokiteltu pohjavesialue. Hietamaa on yhteydessä Siikajoen vesistöön.</p>
4.5 Pintaveden laadun tila	Hietamaan ekologista tilaa ei ole määritelty.

5 UIMAVEDEN LAATU

5.1 Uimaveden laadun seurantakohtan sijainti	Näyte otetaan laiturin päästä.
5.2 Uimakausi ja näytteenottiheys	<p>Uimakaudella tarkoitetaan 15.6.-31.8. välistä ajanjaksoa.</p> <p>Nykyisen lainsäädännön mukainen vesinäytteiden vähimmäismäärä on neljä näytettä uimakaudella. Näytteistä yksi otetaan noin kaksi viikkoa ennen uimakauden alkua ja loput jaetaan tasaisesti uimakaudelle.</p> <p>Joka vuosi ennen uimakauden alkua laaditaan näytteenottosuunnitelma (seurantakalenteri), jossa on määritelty näytteenottopäivät. Kunkin kesän seurantakalenteri on nähtävillä Siikajoen kunnan internetsivuilla sekä Kalajoen kaupungin ympäristöterveydenhuollon internetsivuilla.</p>
5.3 Uimaveden aistinvarainen laatu	<p>Uimaveden laatua seurataan aistinvaraisesti näytteenottojen ja tarkastusten yhteydessä sekä mahdollisten valitusten johdosta. Aistinvarainen laadun seuranta käsittää mm. öljyjen, jätteiden ja muiden kelluvien materiaalien, pysyvän vaahtoamisen ja fenoliyhdisteiden (haju) esiintymisen seurannan.</p> <p>Hietamaan uimarannalla vuosina 2017-2020 tehdyissä aistinvaraisissa tarkasteluissa ei ole havaittu poikkeamia, lukuun ottamatta kesäkuussa 2020 tehtyjä sinilevähavaintoja.</p>
5.4 Uimaveden mikrobiologinen laatu	Uimaveden mikrobiologista laatua on seurattu vuodesta 2008 lähtien määrittämällä vedestä ulosteperäisiä bakteereita (suolistoperäiset enterokokit ja <i>Escherichia coli</i>). Näille on kansallisessa lainsäädännössä (STMa 177 / 2008) määritetty toimenpiderajat

	<ul style="list-style-type: none"> Toimenpiderajat sisämaan uimavesille: Enterokokit <400 pmy / 100 ml, <i>Escherichia coli</i> <1000 pmy / 100 ml Sinilevää havaittu uimavedessä tai uimarannalla <p>Yksittäisen näytteen mikrobiologista laatua pidetään hyvänä, kun bakteerien pitoisuudet ovat alle toimenpiderajojen. Toimenpiderajojen ylittyessä viranomaisen tulee ryhtyä toimenpiteisiin. Ensimmäinen toimenpide on uusintanäytteen ottaminen mahdollisimman pian tutkimustuloksen varmentamiseksi.</p> <p>Uimarantojen veden laadun tutkimustulokset raportoidaan vuosittain EU:lle, joka tekee yhteenvedon koko Euroopan uimavesien tilasta.</p>																																																					
5.5 Edellisten uimakausien tulokset	<p>Hietamaan uimarannalta vuosina 2017-2020 otetut vesinäytteet ovat olleet mikrobiologiselta laadultaan hyviä.</p> <p>Taulukko otetuista vesinäytteistä:</p> <table border="1" data-bbox="663 813 1522 1025"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Näyte</th> <th colspan="2">v. 2017</th> <th colspan="2">v. 2018</th> <th colspan="2">v. 2019</th> <th colspan="2">v. 2020</th> </tr> <tr> <th>E.coli</th> <th>Enterok.</th> <th>E.coli</th> <th>Enterok.</th> <th>E.coli</th> <th>Enterok.</th> <th>E.coli</th> <th>Enterok.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td><1</td> <td><1</td> <td><1</td> <td>2</td> <td><1</td> <td><1</td> <td>12</td> <td><1</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td><1</td> <td><1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td><1</td> <td>5</td> <td><1</td> <td><1</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>0</td> <td>0</td> <td><10</td> <td><10</td> <td>1</td> <td>8</td> <td>10</td> <td>44</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>4</td> <td>1</td> <td>10</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>3</td> <td>5</td> <td>8</td> </tr> </tbody> </table>	Näyte	v. 2017		v. 2018		v. 2019		v. 2020		E.coli	Enterok.	E.coli	Enterok.	E.coli	Enterok.	E.coli	Enterok.	1.	<1	<1	<1	2	<1	<1	12	<1	2.	<1	<1	2	3	<1	5	<1	<1	3.	0	0	<10	<10	1	8	10	44	4.	4	1	10	2	3	3	5	8
Näyte	v. 2017		v. 2018		v. 2019		v. 2020																																															
	E.coli	Enterok.	E.coli	Enterok.	E.coli	Enterok.	E.coli	Enterok.																																														
1.	<1	<1	<1	2	<1	<1	12	<1																																														
2.	<1	<1	2	3	<1	5	<1	<1																																														
3.	0	0	<10	<10	1	8	10	44																																														
4.	4	1	10	2	3	3	5	8																																														
5.6 Edellisten uimakausien uimaveden laatuluokat	<p>Vuonna 2016 tapahtuneen näytepuutteen vuoksi uimaveden laatuluokkaa ei ole voitu määrittää ennen uimakauden 2020 päättymistä. Jatkossa uimavesiluokan määrittäminen tehdään vuosittain aina uimakauden päätyttyä. Luokittelussa käytetään kaikkia viimeisen neljän vuoden aikana otettujen suunnitelmallisten näytteiden tuloksia.</p> <p>Luokittelussa veden laatu luokitellaan luokkiin: erinomainen, hyvä, tyydyttävä tai huono. Uimavesi täyttää sille asetetut laatuvaatimukset, jos laatu luokitellaan vähintään tyydyttäväksi. Mikäli uimaranta luokitellaan huonoksi, tulee käynnistää toimenpiteet uimareiden altistumisen ehkäisemiseksi, saastumisen syiden selvittämiseksi ja saastumisen vähentämiseksi.</p> <p>Hietamaan uimarannan viimeisin luokittelu on tehty uimakausien 2017 – 2020 näytetulosten perusteella, jolloin laatuluokaksi tuli erinomainen.</p>																																																					
5.7 Edellisten uimakausien aikana tehdyt havainnot ja toteutetut hallintatoimenpiteet	<p>Uimaveden hygieenisen laadun ollessa huono, kun rannalla on havaittu runsaasti sinilevää tai muissa erityistilanteissa terveysuojeluviranomaisen tulee arvioida, voiko tilanteeseen liittyä terveyshaittoja. Mikäli viranomaisen arvioi, että terveyshaitta on mahdollinen, voidaan uimarannan haltijalle antaa määräys korjaaviin toimenpiteisiin ryhtymisestä sekä ohjeet ja määräykset terveyshaittojen ehkäisemiseksi. Tällainen määräys voi olla esimerkiksi uintikielto tai suositus uimisen välttämisestä. Asiasta tiedotetaan mm. rannalla ja internetissä.</p> <p>Hietamaan uimarannalla on suositeltu uimisen välttämistä edellisen kerran kesällä 2020 sinilevähavaintojen vuoksi.</p>																																																					

5.8 Sinilevien esiintyminen	<p>Hietamaan uimarannan sinilevätilanne arvioidaan uimavesinäytteenottojen yhteydessä</p> <p>Sinilevien määrä arvioidaan asteikolla 0-3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 0 = EI LEVÄÄ: veden pinnalla tai rantaveden rajassa ei ole havaittavissa sinilevää. Näkösyvyys on normaali. • 1 = VÄHÄN LEVÄÄ: levää on havaittavissa vihertävinä hiutaleina tai pieninä tikkuina vedessä. Levää näkyy, jos vettä ottaa läpinäkyvään astiaan. Rannalle on saattanut ajautua kapeita leväraitoja. Levä heikentää näkösyvyyttä. • 2 = RUNSASTI LEVÄÄ: vesi on selvästi leväpitoista, veden pinnalle on kohonnut pieniä levälautoja tai rannalle on ajautunut leväkasumia. • 3 = ERITTÄIN RUNSASTI LEVÄÄ: levä muodostaa laajoja levälautoja tai sitä on ajautunut rannalle paksuiksi kasumiksi. <p>Mikäli sinilevää havaitaan uimavedessä, tiedotetaan tästä uimarannan ilmoitustaululla ja rannalle vietävillä kylteillä.</p> <p>Hietamaan uimarannalla on havaittu vähän sinilevää (1) mm. kesällä 2020.</p>
5.9 Sinilevien siintymisen havainnot edeltävinä uimakausina ja toteutetut hallintatoimenpiteet	<p>Havaitut sinilevämäärät edeltävinä uimakausina ovat olleet havainnointihetkellä vähäisiä (1). Sinilevien määrä ja esiintyvyys vaihtelevat suuresti riippuen vallitsevista tuulista ja lämpötilasta.</p>
5.10 Arvio olosuhteista sinilevien esiintymiseen	<p>Sinilevien esiintyminen Hietamaan uimarannalla on mahdollista, mikäli olosuhteet ovat otolliset.</p>
5.11 Levänäytteidien lajistotutkimukset	<p>Kesällä 2020 havaitussa sinileväesiintymässä todettiin <i>Anabaena</i> -suvun sinileviä, jotka muodostavat haitallisia sinilevämyrkyjä.</p>
5.12 Levänäytteidien toksiinitutkimukset	<p>Erillisiä toksiinitutkimuksia ei ole tehty, mutta uimarannalla havaittujen <i>Anabaena</i> -suvun sinilevien tiedetään muodostavan ihmiselle haitallisia toksiineja.</p>
5.13 Makrolevien ja/tai kasviplanktonin haitallisen lisääntymisen todennäköisyys	<p>Hietamaan uimarannalla ei ole havaittu haitallisia määriä makroleviä tai kasviplanktonia. Niiden haitallisen lisääntymisen todennäköisyys on vähäinen.</p>
5.14 Sääilmiöiden vaikutukset uimaveden laatuun	<p>Sääilmiöiden vaikutus Hietamaan uimaveden on melko vähäinen. Suotuisat sääolosuhteet voivat kuitenkin lisätä esim. sinileväkukintojen esiintymistä.</p>

6 KUORMITUSLÄHTEET JA MERKITYKSEN ARVIOINTI

6.1 Jätevesiverkostot	<p>Hietamaan uimaranta ei sijaitse viemäriverkostoalueella, joten uimaveden saastuminen viemäriverkosta peräisin olevien jätevesien vuoksi ei ole todennäköistä.</p>
6.2 Hulevesijärjestelmät	<p>Hietamaan uimarannalla ei ole hulevesijärjestelmää.</p>

6.3 Uimaveteen vaikuttavat muut pintavedet	Hietamaan hiekkamontun vesi laskee pohjoispuolella sijaitsevan pienehkön laskuojan kautta Ohtuanojaan ja siitä Siikajokeen. Tulo-oja on hiekkamontun eteläpuolella ja osaan tuleva vesi on peräisin pohjavesilähteistä. Veden vaihtuvuus on todennäköisesti melko hidasta, koska Hietamaan lasku- ja tulo-ojat ovat pieniä.
6.4 Maatalous	Hietamaan uimarannan lähialueella on jonkin verran maataloutta, joten maataloudesta peräisin olevia ravinteita ja mikrobeja voi kulkeutua oijen kautta myös Hietamaan uimarannalle.
6.5 Teollisuus	Hietamaan uimarannan lähialueella ei ole teollisuutta, josta aiheutuisi kuormitusta uimaveteen.
6.6 Satamat, vene-, maantie- ja raideliikenne	Hietamaan uimarannan pohjavesiesiintymässä ei ole satama- tai veneliikennettä. Uimarannalle johtaa hiekkatie, mutta uimarannan välittömässä läheisyydessä ei ole muuta tieliikennettä. Uimarannan vieressä on karting rata, jossa järjestetään kilpailuja muutaman kerran kesässä. Karting radalla on ympäristölupa, jonka mukaan radalta tulevat ongelmajätteet ja muut jätteet säilytetään asianmukaisesti ja kuljetetaan kaatopaikalle. Uimarannan lähialueella ei ole raideliikennettä. Liikenteestä ei todennäköisesti aiheudu merkittävää kuormitusta Hietamaan uimaveteen.
6.7 Eläimet, vesilinnut	Hietamaan uimarannalla ei ole ollut haitallisissa määrin vesilintuja.

7 LYHYTKESTOISET SAASTUMISTILANTEEET

7.1 Arviot odotettavissa olevan lyhytkestoisen saastumisen luonteesta, syistä, esiintymistiheydestä ja kestosta	<p>Lyhytkestoisella saastumisella tarkoitetaan normaalitilanteesta poikkeavaa suolistoperäistä saastumista, jonka syyt on tunnistettavissa ja jonka ei oleteta kestävän yli kolmea vuorokautta. Lyhytkestoinen saastuminen jätevesien vuoksi ei ole riski Hietamaan uimarannalla. Rankkasateet voivat tilapäisesti nostaa uimaveden bakteerimääriä pintavalunnan seurauksena.</p> <p>Hietamaan uimarannalla ei ole havaittu edellä mainitun määritelmän mukaisia lyhytaikaisia saastumistilanteita.</p>
7.2 Lyhytkestoisen saastumisen aikana toteutetut hallintatoimenpiteet ja aikataulu syiden poistamiseksi	<p>Jos Hietamaan uimarannan uimavedessä todetaan lyhytkestoinen saastuminen, uimarannalle tulee siitä ilmoitus ja uimista kehoitetaan välttämään tai uimaranta asetetaan uintikieltoon, riippuen saastumistilanteen vakavuudesta. Uimarannalle asetettavista rajoituksista päättää Kalajoen kaupungin ympäristöterveydenhuolto.</p> <p>Lyhytkestoisen saastumisen päättyminen ja uimaveden laadun palautuminen normaalille tasolle varmistetaan tilanteen jälkeen otetulla yhdellä tai useammalla ylimääräisellä näytteellä.</p>
7.3 Toimenpiteistä vastaavat viranomaiset ja yhteystiedot	<p>Kalajoen kaupungin ympäristöterveydenhuolto Raahen toimipiste Rantakatu 4, 92100 Raah ymparistoterveydenhuolto@kalajoki.fi</p> <p>Tarkemmat yhteystiedot: https://kalajoki.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/ymparistoterveydenhuolto/terveysvalvonta-3/</p>

8 UIMAVESIPROFIILIN LAATIMISEN AJANKOHTA JA TARKISTAMISEN AJANKOHTA

8.1 Uimavesiprofiilin laatimisen ajankohta	2021
8.2 Uimavesiprofiilin tarkistamisen ajankohta	Uimavesiprofiili tarkistetaan seuraavan kerran ennen uimakauden 2022 alkua.